

Kindercentra Midden Nederland

Kind & Co

Pedagogisch werkplan PG Dribbel

Juli 2023

Inleiding

Dit is het Pedagogisch werkplan voor het kinderdagverblijf PG Dribbel van het label Kind & Co. Dit Pedagogisch werkplan vormt samen met het Algemeen Pedagogisch Beleidsplan van Kind & Co Ludens één geheel en is bestemd als leidraad voor ons als medewerkers van PG Dribbel. In dit Pedagogisch werkplan is te lezen hoe wij onze pedagogische visie vertalen naar de dagelijkse praktijk.

Het label Kind & Co werkt volgens een kwaliteitszorgsysteem, dat gebaseerd is op de PDCA cyclus. Dit houdt in dat wij kwaliteit zien als een continu proces. We werken aan de hand van afspraken, die vastgesteld zijn in werkwijzen en procedures. Ons beleid en werkwijzen zijn opgenomen in het kwaliteitshandboek en ondersteunen de pedagogisch medewerkers bij het dagelijks handelen. Jaarlijks wordt middels interne audit, onderzocht of onze werkwijzen en afspraken in de praktijk doeltreffend zijn. Daarbij zijn we tevens alert op mogelijke verbeteringen.

Onze locaties worden jaarlijks geïnspecteerd door de GGD. De uitkomsten van een inspectie worden besproken met de pedagogisch medewerkers en de oudercommissie van de locatie. Het inspectierapport is te vinden op onze eigen websitepagina.

Het Pedagogisch werkplan, het Veiligheids- en Gezondheidsbeleid, wijzigingen hierin en de invulling van het Vierogenprincipe op de locatie, worden jaarlijks besproken met de oudercommissie. Het Pedagogisch werkplan wordt minimaal 1 x per 2 jaar bijgesteld en ter advisering voorgelegd aan de oudercommissie.

Mocht je nog informatie missen, dan kun je hier natuurlijk altijd naar vragen bij de pedagogisch medewerker, senior of clustermanager. Ook is in de brochure 'Welkom bij Kind & Co' en op onze website www.kmnkindenco.nl veel algemene en aanvullende informatie terug te vinden.

Veel leesplezier gewenst!

Team PG Dribbel

Datum 1-7-2023

Inhoudsopgave

Onze pedagogische visie in de dagelijkse praktijk	3
Uk & Puk	4
Voorschoolse Educatie (VE).....	4
Op de peutergroep	8
Onze ochtendindeling	8
Eten en drinken.....	8
Zelfstandigheid bevorderen	8
Afspraken, regels en omgangsvormen	9
Activiteiten, vrij spelen en de kring	10
Oudercontact	11
Kennismaken en wennen	11
Dagelijkse overdrachten.....	11
Observeren, volgen en oudergesprekken	11
Als er zorgen zijn.....	12
Mentorschap	12
Ouderavonden	12
Overdracht aan basisschool en buitenschoolse opvang	12
Onze accommodatie	13
Stamgroepen	14
Beroepskracht-kindratio (BKR)	14
Het Vierogenprincipe	14
Onze peutergroep in de wijk; onze externe samenwerkingspartners	14
Openingstijden	15
Onze medewerkers.....	16
Deskundigheidsbevordering	16
De oudercommissie	17
Tot slot.....	17
Foto's	

Onze pedagogische visie in de dagelijkse praktijk

Binnen Kind & Co Ludens werken wij vanuit de vier pedagogische basisdoelen zoals deze zijn vastgelegd in wet- en regelgeving. In een veilige en gezonde omgeving bieden wij kinderen:

- Sociaal emotionele veiligheid
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties
- Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen

Binnen het label Kind & Co werken wij aan deze vier pedagogische basisdoelen aan de hand van de beschreven gedragingen in het Pedagogisch Educatief Huis. De pedagogische basisdoelen zijn vertaald naar de volgende vier verdiepingen in het huis:

- Ik voel me veilig
- Ik ontwikkel me
- Ik heb respect voor anderen
- Ik draag bij aan een positieve samenleving

Bij de verschillende verdiepingen zijn de ramen van het huis gevuld met de Pedagogisch Educatieve gedragingen die daar bij passen. Dit zijn de gewenste concreet waarneembare handelingen van onze pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van de kinderen van hun groep. Zij spreken de kinderen aan vanuit een positieve houding en houden hierbij rekening met de ontwikkelingsfase van het kind.

Meer over onze pedagogische visie is te lezen in het Algemeen Pedagogisch Beleidsplan en in het interactieve Pedagogisch Educatief Huis.

Uk & Puk

Op de peutergroep wordt de ontwikkellijn van het jonge kind structureel gevolgd en gestimuleerd. Wij noemen dit 'Ontwikkelingsgericht Werken' (OGW). Dit betekent dat wij het kind zorgvuldig observeren en de activiteiten aanpassen aan de ontwikkelbehoefte van het kind. Met behulp van onze werkwijze OGW dragen wij zorg voor een beredeneerd en gestructureerd activiteiten aanbod.

Binnen deze werkwijze maken wij op PG Dribbel gebruik van het totaalprogramma Uk & Puk wat specifiek is ontwikkeld voor de kinderopvang. Het hoofddoel van Uk & Puk is het vergroten van de spraak- en taalvaardigheid van het kind. Een goede taalontwikkeling houdt direct verband met de intellectuele ontwikkeling van het kind. Bovendien is de taalontwikkeling belangrijk voor het tot uitdrukking brengen van onze emoties en is taal ons belangrijkste communicatiemiddel.

Naast de spraak- en taalontwikkeling komen ook de sociaal emotionele-, de motorische- en zintuiglijke ontwikkeling en het voorbereidend rekenen expliciet aan bod. Dit gebeurt binnen de context van voor kinderen aansprekende thema's, waarin de pop Puk een belangrijke rol speelt.

Uk & Puk is gericht op kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar. Binnen het programma staat spelen centraal. Hierbij fungeert de pop Puk als intermediair tussen het kind en de volwassene.

Bij Uk & Puk zijn thema's ontwikkeld die aansluiten bij de belevingswereld van baby's, dreumesen en peuters. Elk thema is middels aansprekende activiteiten uitgewerkt voor 3 leeftijdsgroepen: 0-1,5 jaar, 1,5-2,5 jaar en 2,5-4 jaar.

De activiteiten zijn gevarieerd: spel, ontdekken, knutselen, spel in een themahoek, voorlezen, kring, expressie, bewegen, tijdens verzorgingsmomenten. Ook is er aandacht voor de inrichting van de speelleeromgeving en het inzetten van materiaal.

De thema's en activiteiten zijn op maat uitgewerkt per leeftijdsgroep en kunnen makkelijk ingepast worden in het dagritme van de groep. Denk bijvoorbeeld aan het Goedemorgenlied, het Puk thema in de kring, samen themaliedjes zingen, een thema beweegactiviteit etc. Zo kunnen de kinderen zich op een speelse manier ontwikkelen.

Aan de hand van het thema bieden wij de kinderen wisselende activiteiten aan (voorlezen, liedjes, taalspelletjes) die de taalverrijking stimuleren. Deze activiteiten bieden tevens veel mogelijkheden om spelenderwijs met de sociale communicatie en het denken en redeneren van kinderen bezig te zijn. Op de peutergroep wordt een aantal keer per week een groepsactiviteit aangeboden met Puk in de hoofdrol. Bijvoorbeeld tijdens het kringgesprek en als er een nieuw kindje op de groep is.

Er zijn 10 Puk thema's:

1. Welkom Puk!
2. Wat heb jij aan vandaag?
3. Eet smakelijk!
4. Dit ben ik!
5. Reuzen en kabouters
6. Regen
7. Hatsjoe!
8. Knuffels
9. Oef, wat warm!
10. Ik en mijn familie

Naast de Puk thema's komen ook thema's aan bod zoals: de jaargetijden, feestdagen, moeder-/vaderdag en verkeer.

Alle kinderen op de PG krijgen het totaalprogramma Uk & Puk aangeboden. Dit programma voldoet aan de eisen van de VE.

Voorschoolse Educatie (VE)

Voor kinderen met een VE indicatie worden aanvullende eisen gesteld. Deze zijn deels wettelijk en deels door de gemeente bepaald.

Visie

De peutergroepen van Kind & Co hebben een belangrijke rol bij het volgen, signaleren en verminderen van achterstanden bij het jonge kind met een VE indicatie, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, de sensomotorische- en sociaal-emotionele ontwikkeling.

De ontwikkellijn van het jonge wordt gevolgd met behulp van onze werkwijze Ontwikkelingsgericht werken (OGW). Met behulp van onze observaties van het Kindvolgsysteem Uk & Puk, kunnen wij de individuele behoefte van het kind in kaart brengen en ons activiteiten aanbod hierop aan laten sluiten. Vervolgens stimuleren wij de specifieke ontwikkelingsbehoeften van het kind met het totaalprogramma Uk & Puk.

Ouders, onderwijs en opvang zijn partners in de opvoeding van een kind. Allen hebben hun eigen rol bij het ondersteunen en begeleiden van het kind, maar ook een gedeelde, gezamenlijke verantwoordelijkheid.

VE in de praktijk

Als kinderen bij ons op de VE peutergroep komen nemen wij de tijd voor het kennismakingsgesprek met ouders en kind. Ouders worden tevens geïnformeerd over de observatie momenten, onze manier van ontwikkelingsgericht werken en de methode Uk & Puk.

Bij kinderen met een VE-indicatie doen wij gedurende hun tijd op de peutergroep drie keer een observatie (bij 3 maanden na start, rond 3 jaar en 3 jaar en 9 maanden).

Na deze observatie nodigt de mentor de ouders uit voor 10 minuten gesprek. Het observatieformulier wordt als richtlijn gebruikt bij het gesprek.

Op basis van de observatie worden de ontwikkelingsdoelen voor ieder kind bepaald met betrekking tot de sociaal emotionele ontwikkeling, taalontwikkeling, sensomotorische ontwikkeling en de ontwikkeling van rekenen en ruimte.

Peuters met een VE indicatie komen vanaf 2 jaar 2 ochtenden, vanaf 2,5 jaar 4 ochtenden van 8.30 tot 12.30 uur op de peutergroep. Hierdoor krijgen de kinderen minimaal 16 uur VE aangeboden. De peutergroep is 40 weken in het jaar geopend, met 16 uur per week borgen we de 960 uur.

Uk & Puk in de dagelijkse praktijk

De thema's van Uk & Puk sluiten aan bij de dagelijkse belevingswereld van het jonge kind, waardoor deze makkelijk in te passen zijn in ons dagritme. Eens in de 6 weken wordt de groep volgens het dan geldende thema ingericht, waardoor het duidelijk zichtbaar is voor kinderen en ouders. Er wordt vervolgens gedurende 6 weken met dit thema gewerkt. Bijvoorbeeld, bij het thema verkeer worden stoplichten, zebrapaden aangelegd voor en op de groep. Tijdens het buitenspelen maken we (gebruik van) loop- en fietspaden en spelen eenvoudige verkeerssituaties na. Bij het Puk thema Hatsjoe maken we gebruik van attributen als een stethoscoop, een thermometer, zakdoeken, een doktersjas etc. Tijdens het fruit eten wordt met de kinderen gesproken over hoe goed en belangrijk fruit en water voor je lichaam is.

In de groep is er een speciale plek ingericht met boekjes en themamaterialen voor kinderen en ouders om in te zien en samen kennis te maken met het thema. Ook tijdens de activiteiten op de dag wordt er gebruik gemaakt van deze materialen. Op PG Dribbel staat hiervoor een tafel in de gang tussen de twee groepen in.

Onze dagindeling verloopt volgens een bepaald ritme en met behulp van de opgehangen dagritme kaarten wordt dit ritme en de volgorde van de geplande activiteiten zichtbaar voor de kinderen. Bij de overgang van activiteiten wordt aan de kinderen gevraagd wat de volgende activiteit zal zijn en wordt er een begeleidend liedje gezongen.

Activiteitenspin

De activiteitenspin wordt gebruikt bij de voorbereiding van het thema en deelt het op in de volgende onderdelen: introductie (van het thema), knutselen, voorlezen, liedjes, spel, expressie, kijk/doe tafel, rijmpjes en bewegen. Hiermee plannen wij per thema welke activiteiten er per onderdeel worden aangeboden en wordt inzichtelijk op welk ontwikkelingsgebied ze aansluiten. Zo zorgen we ervoor dat door middel van diverse activiteiten en spel alle ontwikkelingsgebieden aan bod komen én dat deze aansluiten bij de ontwikkelingsbehoeften van zowel het individuele kind als de groep. Zo wordt bijvoorbeeld in de tufftray materialen gelegd, passend bij het thema, voor de sensomotorische en

sociale emotionele ontwikkeling. En worden er gerichte boekjes voorgelezen tijdens het kringmoment om de taalontwikkeling te stimuleren.

Grote groep - Kleine groep

De kinderen met een VE indicatie worden nauwgezet gevolgd in hun ontwikkeling. Na de kennismaking met het thema en de bijbehorende activiteiten, volgt een herhaling of een verdieping. Afhankelijk van het soort activiteit en de behoeften van de kinderen wordt er gewerkt in de grote of kleine groep, of aangesloten tijdens hun spel. Als blijkt dat bepaalde kinderen ten aanzien van specifieke ontwikkelingsgebieden behoefte hebben aan extra stimulering om dat gebied te versterken, passen wij ons activiteitenaanbod hierop aan.

Ouders

Bij peutergroep Dribbel vinden wij het belangrijk dat ouders betrokken worden bij de ontwikkelingsstimulering.

Is een kind op de peutergroep start, vindt het kennismakingsgesprek plaats tussen ouders en mentor. Hierin wordt de werkwijze op de groep toegelicht en worden ouders geïnformeerd over de oudergesprekken. Ouders van kinderen met een VE indicatie worden in de 1,5/2 jaar dat hun kind bij ons op de groep is, 3 keer uitgenodigd voor een voortgangsgesprek naar aanleiding van onze observaties: na 3 maanden na start, vervolgens als het kind rond 3 jaar is. Hierin bespreken wij met ouders de ontwikkeling van hun kind en geven hen tips over wat zij thuis met hun kind kunnen doen om de ontwikkeling te stimuleren. Als het kind 3 jaar en 10 maanden is worden ouders uitgenodigd voor een eindgesprek. Vervolgens is er een warme overdracht naar de basisschool met de mentor en de IB'er of leerkracht van de school.

Bij de start van elk thema (6 keer per jaar) krijgen alle ouders via het Ouderportaal een nieuwsbericht waarin het thema wordt geïntroduceerd. Ook ontvangen zij de teksten van de liedjes en de titels van boekjes die aansluiten op het thema en de 10 thema woorden die in deze periode extra aandacht krijgen.

Aan de ouders van de VE kinderen worden de nieuwsbrieven persoonlijk overhandigd en wordt door de pedagogisch medewerker de inhoud en het doel nader toegelicht.

Tussentijds zijn er gesprekjes met de ouders om uitleg te geven over het thema aan de hand van de dagritmekaarten.

Ook worden ouders een paar maal per jaar uitgenodigd om (samen met hun kind) deel te nemen aan activiteiten, bijvoorbeeld: een themabijeenkomst, het zomerfeest, de Sinterklaas- of Kerstviering. Hoe, wanneer en bij welke activiteiten ouders worden betrokken, wordt bijgehouden in het ouderactiviteitenplan. De inhoud en voortgang van dit activiteitenplan wordt door de senior tijdens het teamoverleg met de medewerkers besproken, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Samenwerking met de basisscholen

De peutergroep werkt nauw samen met de basisscholen in de wijk.

De kinderen met een VE indicatie worden bij voorkeur door de mentor van kind 'warm' overgedragen aan de basisschool. Met een warme overdracht bedoelen de pedagogisch medewerker een gesprek heeft met de leerkracht aan de hand van de overdrachtsformulieren. Voordat deze formulieren en de bijbehorende observatieformulieren naar de basisschool gaan wordt deze eerst besproken met de ouders. Voor deze warme overdracht wordt altijd toestemming aan ouders gevraagd. Dit gesprek vindt plaats voordat het kind naar de basisschool gaat.

Inhoudelijke aansluiting voor- en vroegschoolse educatie

Op onze peutergroep komen kinderen die naar één van de basisscholen in Maarssen gaan. Met deze scholen wordt door ons inhoudelijke samenwerking gezocht, bijvoorbeeld door met de peuters een bezoekje te brengen aan een school.

VE Coaching

Vanaf januari 2023 bezoeken zowel de IKK coach als de VE coach de VE- groepen van Kind & Co Ludens.

De VE- coaching richt zich op de volgende onderdelen:

- Pedagogisch educatief handelen
- Uitvoering VE-programma
- Speel-leeromgeving
- Groepsmanagement
- Handelingsgericht/Ontwikkelingsgericht werken met gebruik van een kindvolgsysteem
- Samenwerken met ouders
- Doorgaande lijn met PO

De IKK- en de VE coach stemmen onderling af, in samenspraak met de leidinggevende van de locatie, wie wat oppakt.

De coaches kunnen inhoudelijke workshops geven voor medewerkers van meerdere VE-groepen die t.b.v. coaching uren worden ingezet (denk aan workshops zoals spelbegeleiding, begrijpend luisteren, logo 3000, taal, spel en denken, dialoog).

Pedagogische & Educatieve Kwaliteitskaart (PEKK)

De PEKK vormt de basis voor het pedagogisch educatieve coachingsgesprek met het team.

De Pedagogische & Educatieve Kwaliteitskaart is gebaseerd op:

- De 4 opvoedingsdoelen uit de Wet Kinderopvang
- De 6 kindgerichte interactievaardigheden
- Aangevuld met specifieke VE-eisen
- Focusvragen ontwikkeld door Spelenderwijs Utrecht
- UKK, CLASS, UTC
- Evaluatie-instrumenten die bij Kind & Co en bij Ludens en Samen in gebruik zijn.
-

Samen met de ingevulde HGW/OGW-documenten vormt dit de basis voor de pedagogisch educatieve coaching.

Na een jaar vindt er evaluatie plaats en wordt er met behulp van de kwaliteitskaart gekeken naar de doelen voor de volgende periode.

Op 1 januari 2023 hebben we op deze locatie 18 doelgroepeuters, dat houdt in dat we voor 144 uur een VE coach gaan inzetten op deze groep en voor 36 uur beleid en begeleiding. Dat laatste wordt gedaan door de beleidsmedewerkers op het hoofdkantoor.

Op de peutergroep

We hebben op de locaties een globaal dagritme, met steeds dezelfde 'vaste' momenten en activiteiten. Samen eten, drinken en spelen zorgt ervoor dat kinderen zich emotioneel veilig voelen. Deze activiteiten doen we elke dag in een vaste volgorde maar de tijden kunnen wel verschillen. Als de kinderen nog lekker aan het spelen zijn dan lunchen we gewoon wat. Ons voedingsaanbod sluit zoveel mogelijk aan op de richtlijnen vanuit het Voedingscentrum.

Onze ochtendindeling

Tussen 8.30 uur en 8.45 uur binnenkomst
8.45 uur in de kring
9.00 uur een activiteit of vrij spelen
9.20 uur Gezamenlijk opruimen en naar het toilet
9.30 uur cracker eten en water drinken
10.00 uur lokalen wissel
10.30 uur Naar buiten
11.15 uur vrij spel
11.30 uur fruit eten en water drinken
12.00 uur een ontwikkelingsgerichte activiteit
12.15 uur Afsluiten in de kring
Tussen 12.25 uur en 12.30 uur ophaal moment.

Eten en drinken

Samen eten en drinken is belangrijk. Samen eten is gezellig. Dergelijke momenten geven structuur aan de dag. Samen eten en drinken versterkt het onderlinge contact.

De kinderen gaan na het opruimen allemaal aan tafel zitten en beginnen het eet en drink moment zingend met elkaar. Vervolgens wordt er eerst fruit uitgedeeld en opgegeten en daarna wordt er water of thee gedronken. Ook mogen de kinderen nog een cracker met vegapate of smeerkaas kiezen om te eten. Daar waar het lukt, zit een kleine groepje peuters aan een apart tafeltje waar zij zelfstandig hun cracker mogen smeren. Dit is ook vaak het moment waarop even gezellig gekletst wordt en kinderen belevenissen met elkaar uitwisselen. Zo wordt de sociaal emotionele ontwikkeling gestimuleerd. Aan tafel leren de kinderen diverse vaardigheden, waaronder om de beurt wat pakken, wachten op je beurt en het bevorderen van relaties onderling. Het wordt tevens ook gebruikt als rust moment in het dagprogramma.

Kind & Co stelt zich tot doel om een positieve bijdrage te leveren aan een gezonde ontwikkeling én leefstijl van kinderen. Dit komt onder andere tot uiting in ons voedingsbeleid. Meer informatie vindt u op onze website en ons ouderportaal "Konnect".

Vieren van verjaardagen, feestdagen, rituelen

Er zijn veel gelegenheden in een jaar om bij stil te staan: een verjaardag, het afscheid van de groep, Sinterklaas en diverse feestdagen, zoals Kerst, Suikerfeest, Pasen, etc. Als een kind jarig is, mag het trakteren met een gezonde traktatie. Sinterklaas vullen wij in door in de week rond 5 december verschillende activiteiten aan te bieden en klein kadootje te geven. Met kerst versieren we met de kinderen de ruimte en zetten we de kerstboom op. In de week voor de vakantie zullen we op verschillende ochtenden een gezond en verantwoord ontbijt organiseren in plaats van het normale eet en drink moment in de ochtend.

Zelfstandigheid bevorderen

Om de kinderen meer zelfvertrouwen en de kans te geven hun zelfbeeld positief te ontwikkelen is het ook belangrijk dat kinderen zelf leren te kiezen. Dit wordt gestimuleerd door in de peutergroepen diverse activiteiten aan te bieden waarin de kinderen een vrije keuze hebben. De peutergroep is opgedeeld in verschillende hoeken zoals een poppenhoek, bouwhoek en een knutselhoek. Wij geven ondersteuning bij bezoek aan het toilet. Dit houdt in dat de kinderen zoveel mogelijk zelf doen en daar waar zij hulp nodig hebben 9 bijvoorbeeld hun rits dicht doen, het losmaken van een knoop, billen afvegen) hulp bieden. We laten de kinderen elkaar ook zoveel mogelijk helpen met het geven van de juiste voorbeelden Dit geeft de oudste kinderen een gevoel van verantwoordelijkheid en

betrokkenheid en de jongste kinderen nemen van een ouder kind vaak sneller iets aan en willen het ook graag 'kunnen'. Denk hier bij aan een potlood goed vast houden als voorbeeld.

Afspraken, regels en omgangsvormen

In elke groep zijn afspraken nodig om met elkaar samen te leven. Daarom hebben wij afspraken, regels en omgangsvormen opgesteld, zodat de kinderen op een positieve en respectvolle manier met elkaar om (leren) gaan.

Onze eigen huisregels hieronder beschreven:

1. Binnen lopen we, buiten kunnen we rennen
2. We gebruiken materiaal zoals het bedoeld is
3. Klimmen mag op het klimrek, niet in kasten
4. We zitten aan tafel en op banken
5. Als we klaar zijn met spelen ruimen we op, ook buiten
6. De keuken is voor de PM, behalve als we onder begeleiding een kookactiviteit doen
7. We hebben vertrouwen in de competenties van kinderen en laten hen zo veel mogelijk zélf doen, denk aan peuters die zelf hun boterham smeren/hun eigen jas en schoenen aantrekken (ik kan het zelf)
8. We maken gebruik van vaste rituelen (opruimliedje, voetenstampiedje,....Houvast en duidelijkheid)
9. We vertellen de kinderen waaróm we iets gevaarlijk vinden (praten en uitleggen)

Meer over voeding, slapen, verschonen, zindelijkheid, persoonlijke hygiëne en zelfstandigheid bevorderen is terug te lezen in het Algemeen Pedagogisch beleidsplan.

Activiteiten, vrij spelen en de kring

Omdat PG Dribbel twee verschillende soorten groepsruimten heeft kunnen er diverse activiteiten aangeboden worden. In het speellokaal is er ruimte voor vrij spel en de kring. In het knutsellokaal is er ruimte voor knutselactiviteiten en samen spelen. Een activiteit in de knutselruimte kan bijvoorbeeld zijn: een tekening maken, met vingerverf werken, kleien, figuurtjes plakken en dergelijke. In het speellokaal gaat het om met name om bewegingsactiviteiten.

Elke vier tot zes weken hebben wij een thema van waaruit op elke groep activiteiten aangeboden worden. Dit thema gekoppeld aan bijvoorbeeld een seizoen, of thema's als warm en koud, groot en klein etc.

Op de peutergroep wordt uitgegaan van het principe: er kan veel en niets moet. Dit geldt ook voor de activiteiten. Peuters die beslist niet willen meedoen, hoeven ook niet. Peuters die keer op keer "nee" laten horen, worden echter wel gestimuleerd om toch mee te doen. De pedagogisch medewerker haalt ze erbij, neemt ze op schoot, of helpt de peuter een eindje op gang. De activiteit wordt dan vaak zo aantrekkelijk voor ze, dat ze de activiteit toch uit willen voeren. Ook is er aandacht voor samen spelen en alleen spelen.

Naast het vrij spelen en het aanbieden van activiteiten is de kring een belangrijk onderdeel van de dag. Het is zowel een rustmoment door het aanbieden van fruit en drinken als een sociaal moment door het spelen van spelletjes en zingen van liedjes. Ook het voorlezen van verhaaltjes en lezen van prentenboeken is een belangrijke kring activiteit.

Om de aandacht van de peuters vast te houden wordt er veel variatie aangebracht in de wijze van aanbieden. De meeste peuters reageren enthousiast op de kring. Samen spelletjes doen en liedjes zingen vinden ze leuk en het stimuleert hun sociale ontwikkeling en de taalontwikkeling. Voorbeelden van spelletjes die we dan doen om het taalbegrip te stimuleren:

Voorbeelden van spelletjes om het taalbegrip te stimuleren:

Aanwijzen / benoemen van lichaamsdelen

Dit kan bij het kind zelf, bij een pop of bij elkaar. Geschikte liedjes zijn:

- "Dit zijn mijn wangetjes";
- "Hoofd, schouders, knie en teen";
- "Met de handjes klap, klap, klap."

Aanwijzen, benoemen en/of pakken van voorwerpen

Op de tafel of op de grond staat een aantal voorwerpen. De peuterleidster vraagt aan een peuter om haar bijvoorbeeld de pop, de auto, etc. te geven.

Iets moeilijker is het om voorwerpen op een plaatje aan te wijzen. Dit kan bij samen boekjes kijken, de leidster benoemt en de peuter wijst aan.

Je kunt deze spelletjes zo moeilijk of gemakkelijk maken als je zelf wilt.

Het uitvoeren van een handeling

Het doen van kringspelletjes.

Hoe speelser de opdracht hoe groter de kans op succes.

Aanbieden van allerlei materialen

Het aanbieden van verschillende materialen lokt het spreken uit, zoals:

- foto's van de belevingswereld van het kind (fotoboeken met foto's van de peutergroep zijn heel aantrekkelijk);
- prentenboeken;
- voelboekjes;
- vertelplaten + bijbehorende knuffels;

- posters;
- puzzels.

Oudercontact

Wij vinden het belangrijk om een goede band met ouders op te bouwen en investeren hier ook in. Een goede samenwerking met ouders draagt bij aan het welbevinden van de kinderen.

Kennismaken en wennen

Als een kind voor het eerst bij ons komt, nemen wij de tijd voor een kennismakingsgesprek met de ouders, zodat wij zoveel mogelijk informatie van hen krijgen. Tijdens de kennismaking wordt aan ouders verteld hoe wij op ons kinderdagverblijf omgaan met de kinderen en hoe wij informatie uitwisselen, waardoor een goede onderlinge afstemming ten behoeve van het kind mogelijk is. Vaak hebben de ouders dan al een rondleiding gehad door het gebouw, zodat zij zich al een voorstelling hebben kunnen maken van de peutergroep en hoe er gewerkt wordt.

Het kennismakingsgesprek met ouders wordt zoveel mogelijk door de mentor gevoerd.

Indien gewenst worden er nadere afspraken omtrent het wennen gemaakt, maar meestal is dit niet nodig. Als er behoefte is om het kind te laten wennen, vindt dit in de regel plaats als de plaatsingsovereenkomst is ingegaan. Tijdens het kennismakingsgesprek worden er dan wenafspraken met de ouder gemaakt. Deze kunnen per kind verschillend zijn.

Om het wennen iets gemakkelijker te laten verlopen, neemt het kind soms iets van huis mee, zoals een knuffel, doekje en/of speen. Elk kind neemt een tas mee waarin zijn persoonlijke spullen worden bewaard zoals een setje schone kleding, een speen of knuffel.

De pedagogisch medewerkers verkrijgen tijdens het kennismakingsgesprek die informatie van ouders die nodig is om aan te kunnen sluiten bij de behoeften van het kind. Specifieke informatie, afspraken over eetgewoonten en andere bijzonderheden in de omgang met het kind, worden vastgelegd en gedeeld met collega's. Op deze manier kunnen we zo goed mogelijk rekening houden met de eigenheid van ieder kind.

Als ouders hun kind komen brengen, vragen wij hen om bij het weggaan duidelijk afscheid te nemen. Het kind weet dan waar het aan toe is. Soms is het kind verdrietig, waar wij dan direct op inspelen door het te troosten. Vaak is het verdriet ook snel over, als het kind gewoon even verdrietig mag zijn. De ouder brengt het kind op de groep, doen even een spelletje of maken ene puzzel met hun kind en nemen dan afscheid.

Dagelijkse overdrachten

Wij vinden een goede overdracht essentieel en nemen hiervoor de tijd. Zo vragen wij de ouders, bij binnenkomst, hoe het met hun kind is en vertellen wij bij het ophalen over hun kind en de belevenissen van de dag.

Ouders worden via het Ouderportaal 'live' betrokken bij de belevenissen van het kind op de peutergroep. Het Ouderportaal is een online afgesloten omgeving, waar o.a. nieuwsbrieven, facturen en jaaropgaven terug te vinden zijn. Er is meer te vinden; Pedagogisch medewerkers houden via het portaal de registraties rondom eten, drinken en overige activiteiten bij. Daarnaast worden er regelmatig foto's geplaatst. Van deze foto's kunt u op ieder gewenst moment een fotoboekje uitprinten als herinnering voor later. In het Ouderportaal vindt u alles op één plek, dat is wel zo overzichtelijk!

Observeren, volgen en oudergesprekken

We vinden het belangrijk dat de kinderen zich prettig voelen bij ons. Alleen dan kunnen kinderen zich optimaal ontwikkelen. Om dit te bereiken observeren we dagelijks en leggen we deze observaties volgens afspraak vast. Zo kunnen we de opvang zo veel mogelijk laten aansluiten op de behoeften van de kinderen en signaleren we eventuele zorg en aandachtspunten op tijd. Wij maken gebruik van de observatiemethode Uk & Puk. Het observatieformulier vullen wij tussentijds aan en ronden deze af rond bij 3 maanden na start, rond de 3^e verjaardag en rond 3 jaar en 9 maanden. Zo kan het welzijn en de ontwikkeling van het individuele kind en de kinderen in de groep goed worden gevolgd en

gestimuleerd. De observatieverslagen ontvangen ouders via het Ouderportaal en worden door ons bewaard in het Kinddossier.

Aan de hand van de observaties vinden de 10-minutengesprekken plaats waarin het welbevinden en de ontwikkeling van het kind met ouders wordt besproken. Deze gesprekken worden bij voorkeur door de mentor gevoerd.

Indien er naar aanleiding van het jaarlijkse 10-minutengesprek bijzonderheden zijn of afspraken met ouders worden gemaakt, wordt dit genoteerd en toegevoegd aan het Kinddossier.

De uitkomsten van de observaties worden onder leiding van de senior pedagogisch medewerker besproken in de Kindbesprekingen. Deze Kindbesprekingen vinden gemiddeld eenmaal per 6 weken plaats.

Als er zorgen zijn

Als wij ons zorgen maken, als we vragen hebben over het welbevinden of de ontwikkeling van een kind of als pedagogisch medewerkers behoeften hebben aan extra handvatten gaan we in gesprek met ouders en werken vervolgens conform ons beleid Signaleren in de kinderopvang.

Mentorschap

Tijdens het Kennismakingsgesprek wordt benoemd wie de Mentor van het kind is en dit is voor ouders terug te vinden in het Ouderportaal.

Ouderavonden

Een ouderavond kan regio breed worden georganiseerd of specifiek voor de peutergroep. Regio breed wordt er vaak een onderwerp gekozen passend bij een bepaalde leeftijdsgroep. Specifiek voor de peutergroep wordt er gekeken naar een thema wat leeft bij de ouders of een afsluitende ouderbijeenkomst aan de hand van een thema wat we op de groep hebben behandeld.

Overdracht aan basisschool en buitenschoolse opvang

Op de peutergroep wordt de ontwikkellijn van het kind structureel gevolgd en gestimuleerd. Om de doorgaande ontwikkellijn van het kind te waarborgen, vindt bij de overgang naar de basisschool en de buitenschoolse opvang, met toestemming van ouders, een overdracht plaats. Hiervoor wordt aan de hand van de laatste observatie(s) een overdrachtsformulier ingevuld. Vervolgens worden ouders op de locatie uitgenodigd voor een laatste gesprek over de ontwikkeling van het kind en de wijze van overdracht. In de regel vindt de overdracht plaats door het overdrachtsformulier op te sturen naar school en buitenschoolse opvang / aan de ouders mee te geven voor het kennismakingsgesprek met school en buitenschoolse opvang. Dit wordt ook wel een 'koude' overdracht genoemd. Indien nodig (in geval van VE of zorg) wordt er een 'warme' overdracht gedaan via een telefonisch of persoonlijk gesprek. De overdracht wordt bij voorkeur verzorgd door de mentor van het kind.

Meer over hoe wij contact onderhouden met ouders en vormgeven aan mentorschap, signaleren in de opvang en doorverwijzen is terug te lezen in het Algemeen Pedagogisch Beleidsplan.

Onze accommodatie

Door de inrichting van de groepsruimtes bieden wij de kinderen de kans om te ontdekken, om alleen of samen te spelen, om kennis te maken met verschillende materialen, spelvormen, voorwerpen, verschillende soorten speelgoed en spelletjes.

Op peutergroep Dribbel vangen wij kinderen op in twee verschillende ingerichte lokalen. Dit geeft ons de mogelijkheid om verschillende ontwikkelingsgebieden van de kinderen te stimuleren. Er is een 'doe lokaal', waarin met namen de emotionele, de cognitieve en sociale ontwikkeling van kinderen wordt aangesproken. Dit doen wij door samen aan tafel te knutselen of te puzzelen maar ook door het ontlocken van fantasiespel met behulp van de grote huishoek en op de speelauto. Het andere lokaal is een 'speellokaal'. Hier geen tafel en knutselmateriaal, maar bewegingsmateriaal. Hier komt met name de motorische ontwikkeling maar ook de sociaal-emotionele ontwikkeling aan bod. Dit omdat de kinderen in de vrije ruimte kunnen spelen, klimmen en klauteren en op elkaar op die manier ontmoeten. In dit lokaal vinden ook de kring activiteiten plaats.

Onze ruimten zijn transparant door deuren met glas naar de gang. De verschoningsruimte staat in open verbinding met de groepsruimten. De groepsruimten zijn met elkaar verbonden door deuren met glas.

Wij zorgen ervoor dat alles goed beveiligd is, zoals afdekplaten voor de verwarming, plaatjes op de stopcontacten, bescherm strips voor de scharnieren van de deur, beveiliging in de kasten. Maar ook een beveiliging van de toegangsdeur van onze locatie.

Wij zorgen voor veilige groepsruimtes, maar sluiten sommige risico's bewust niet uit. Wij vinden het namelijk belangrijk om jonge kinderen kennis te laten maken met voor hen spannende en uitdagende situaties, zoals klimmen. Dit stimuleert hun gevoel van zelfredzaamheid en zelfvertrouwen en is goed voor hun ontwikkeling. Om zicht te houden op kleine risico's en tijdig te anticiperen op eventuele onveilige situaties, registreren en evalueren wij de (kleine) ongevallen. Daarnaast voeren wij periodiek een risico-inventarisatie uit, zodat wij alert blijven op een veilige en gezonde omgeving. Hoe we dit doen staat beschreven in ons Veiligheids- & Gezondheidsbeleid.

Ook houden wij minimaal 1x per jaar een ontruimingsoefening, met als doel dat wij precies weten wat te doen wanneer er een calamiteit plaatsvindt.

Buiten doen kinderen andere ervaringen op. Buiten kunnen de kinderen rennen, de wind horen ruisen, door plassen stampen, in de zandbak spelen, fietsen, steppen, rennen, voetballen, noem maar op. Buitenspelen maakt een belangrijk onderdeel uit van onze dagindeling! Onze buitenruimte is ingericht om naar hartenlust in te kunnen spelen. Er is voor elk wat wils. Wij hebben een grote buitenruimte direct grenzend aan de speellokalen. Er staat een grote zandbank, een klimtoestel met glijbaan en een uitdagend pad om te fietsen of rijden met de auto's. Wij hebben diverse fietsjes, loopauto's en stepjes om naar hartenlust te kunnen spelen. Voor in de zandbank zijn er allerlei scheppen, vormpjes en speelmaterialen aanwezig.

Net als binnen, brengt het buitenspel van kinderen risico's met zich mee. Ze kunnen struikelen, tegen elkaar opbotsen, vallen en zichzelf verwonden. Het hoort er allemaal bij, maar toch is het goed om risico's te beperken. Daarom zijn er preventieve maatregelen genomen en geldt voor het buitenspelen een aantal algemene afspraken. Daarnaast kan een locatie aanvullende afspraken hebben die op de eigen buitenruimte zijn afgestemd.

De buitenruimte grenst direct aan de groepsruimtes en is bereikbaar via de schuifdeuren van de groepen. Het plein is afgezet door een hoog spijlenhek en toegangsdeur met veiligheidsknop erop. Er gaat altijd minimaal 1 pedagogisch medewerker met de kinderen naar buiten.

Omdat er genoeg speelmateriaal aanwezig is, adviseren wij om geen speelgoed en dergelijke mee te geven. Spullen kunnen stukgaan of kwijtraken. Kind & Co is niet aansprakelijk voor het zoekraken of kapot gaan van eigendommen van kinderen of ouders op de locatie.

Stamgroepen

Peutergroep Dribbel heeft twee stamgroepen:

- Groep Krokodillen: maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar begeleid door 2 vaste pedagogisch medewerkers.
- Groep Nijlpaarden: maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar begeleid door 2 vaste pedagogisch medewerkers.

Wanneer nodig en mogelijk, voegen wij groepen samen. Wanneer samenvoegen niet mogelijk is en de kinderen dus naar hun 2^e stamgroep gaan, dan vragen wij hier vooraf toestemming van de ouders voor middels het toestemmingsformulier¹.

Ouders worden tijdig geïnformeerd over de samenvoeging van groepen, welke vaste pedagogisch medewerker aanwezig is en in welke groepsruimte de kinderen worden opgevangen.

Op PG Dribbel is er een dagelijkse wissel van stamgroepruimte. Rond 10.00 uur wisselen de kinderen, met hun eigen groep en vaste pedagogisch medewerkers, van lokaal zodat we hen een andere speel- leeromgeving kunnen aanbieden.

Afwezigheid vaste pedagogisch medewerker

Wanneer er voor een korte tijd² geen vaste pedagogisch medewerker voor een kind aanwezig is doen we er alles aan om een andere vaste pedagogisch medewerker van de betreffende groep vaker in te zetten. Wanneer dit niet mogelijk is, zal er een beroep gedaan worden op een voor de kinderen bekende pedagogisch medewerker. Dit kan bijvoorbeeld een pedagogisch medewerker van de locatie zijn, een bekende invalkracht of een pedagogisch medewerker die structureel en voor een langere periode ingezet kan worden op de groep. Hiermee waarborgen wij de emotionele veiligheid voor de kinderen en de stabiliteit van de opvang.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

De BKR is het aantal pedagogisch medewerkers in verhouding tot het aantal kinderen op de groep. Deze verhouding is afhankelijk van de leeftijd van de aanwezige kinderen. Voor het bepalen van de juiste BKR volgen wij de landelijke richtlijnen (www.1ratio.nl). Op peutergroep **Dribbel** voldoen wij tijdens opvanguren van 8.30 uur tot 12.30 uur aan de BKR.

Het Vierogenprincipe

Kind & Co geeft vorm aan het Vierogenprincipe door:

- Een open en professioneel werkklimaat
- Het aan de randen van de dag samenvoegen van stamgroepen (zie: *Stamgroepen en Beroepskracht-kindratio en de drie-uursregeling*)
- Inrichting van de ruimten en bouwkundige voorzieningen (zie: *Onze accommodatie en groepsruimten*)

Indien nodig worden er aanvullende locatie specifieke afspraken met de oudercommissie gemaakt.

Deze afspraken zijn vastgelegd in ons Beleidsplan Veiligheids- en Gezondheid en worden jaarlijks met de oudercommissie geëvalueerd.

Onze peutergroep in de wijk; onze externe samenwerkingspartners

Peutergroep Dribbel maakt deel uit van een cluster waarbij BSO Druppels en BSO Spetters zit. Wij hebben contacten met de wijkcommissie in Zwanenkamp, de bibliotheek, het consultatiebureau (altijd in overleg met ouders) en de omringende scholen van het scholeneiland in Zwanenkamp. Dit betreft de scholen: van de Walschool, de Franciscusschool en de school de Triangel.

Ook is de clustermanager betrokken bij het buurtnetwerkoverleg.

¹ Voor het samenvoegen van groepen aan het begin en einde van de dag, het incidenteel samenvoegen tijdens activiteiten in het kader van het opendeurenbeleid en in geval van **verlof en ziekte**, hoeft geen toestemming aan ouders worden gevraagd.

² Een vaste pedagogisch medewerker die maximaal vier aaneengesloten weken afwezig is vanwege ziekte, vakantie of verlof.

Openingstijden

Wij zijn gedurende de schoolweken vijf dagen per week geopend:

- Maandagochtend t/m vrijdagochtend van 8.30-12.30 uur

Tijdens de algemeen erkende feestdagen zijn wij gesloten; zo ook eens in de vijf jaar op bevrijdingsdag. De vakanties komen overheen met de schoolvakanties van het basisonderwijs, conform de richtlijnen van de betreffende gemeente.

Wij vragen de ouders hun kind tussen 8.30 uur en 8.45 uur te brengen. Aangezien het 'dagprogramma' om 8.45 uur start, is het fijn als iedereen dan aanwezig is. Dit omdat wij het belangrijk vinden het ontwikkelingsgerichte aanbod goed vorm te geven voor alle kinderen. Vanaf 12.25 uur is er gelegenheid om de kinderen te komen halen.

Als het kind door iemand anders dan door de ouder(s) wordt opgehaald, dan dienen ouders vooraf dat aan ons door te geven (voor- en achternaam zodat wij eventueel de ID- kaart kunnen controleren), anders geven wij het kind niet mee!

Onze medewerkers

Wij hechten groot belang aan professioneel, deskundig opgeleid personeel. Onze pedagogisch medewerkers en invalkrachten zijn opgeleid volgens de kwaliteitseisen die in de CAO worden gesteld. Veel pedagogisch medewerkers hebben daarnaast nog aanvullende scholing gevolgd. Al onze pedagogisch medewerkers, stagiaires en vrijwilligers en andere structureel aanwezigen zijn in het bezit van een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). Indien een stagiaire of beroepskracht-in-opleiding conform CAO formatief wordt ingezet, worden ouders hiervan op de hoogte gesteld. Zo weet de ouder dat hij/zij ook met vragen of voor een overdracht bij hen terecht kan.

Deskundigheidsbevordering

Om goede zorg te waarborgen, worden de pedagogisch medewerkers regelmatig bijgeschoold. Deze bijscholing wordt verzorgd door zowel interne als externe deskundigen.

Verder zijn wij elkaars coach en zijn er regelmatig teambijeenkomsten over bepaalde thema's in het vakgebied. Ook wordt er 1x per jaar met iedere (pedagogisch) medewerker een functioneringsgesprek gehouden, een structureel evaluatiemoment om onze kwaliteit en de daarvoor gewenste deskundigheid van medewerkers te monitoren en vergroten.

Ons aanbod ten aanzien van deskundigheidsbevordering varieert en is afhankelijk van de behoeften.

De afspraken daarover zijn vastgelegd in ons scholingsbeleid.

Jaarlijks wordt een scholingsplan gemaakt. In dit plan zijn in ieder geval opgenomen:

- scholing bedrijfshulpverlening en kinder-EHBO
- pedagogisch verdieping
- cursussen gericht op speciale doelgroepen, zoals kinderen met een VE-indicatie

Lees meer over onze Medewerkers in het Algemeen Pedagogisch Beleidsplan.

De oudercommissie

Wij horen graag de mening en visie van ouders. Dat is voor ons een vanzelfsprekende zaak. Alle ouders mogen altijd hun mening geven, maar wij hebben ook een oudercommissie. Deze heeft minimaal drie keer per jaar overleg met de clustermanager.

De oudercommissie heeft een adviserende functie ten aanzien van onderwerpen als voedingsaangelegenheden, het pedagogisch werkplan en veiligheid en gezondheid. De taken en verantwoordelijkheden van de oudercommissie staan beschreven in het Reglement OC Kindercentrum Kind & Co, dat je kunt vinden op onze website.

Tevens organiseert de oudercommissie elk jaar een avond voor de ouders en medewerkers waarin een thema behandeld wordt. De oudercommissie nodigt daartoe een deskundige uit.

Naast de oudercommissie van PG Dribbel is er nog een overkoepelende centrale oudercommissie (COC). Deze vertegenwoordigt alle oudercommissies binnen Kind & Co, die de COC hebben gemandateerd. Deze centrale oudercommissie adviseert over beleidsmatige onderwerpen (gevraagd en ongevraagd) en over voor ouders belangrijke onderwerpen (coc@kmnkindenco.nl).

Tot slot

Wij hopen dat je dit Pedagogisch werkplan met plezier hebt gelezen en dat duidelijk is hoe wij binnen onze peutergroep werken.

Mocht je toch nog vragen hebben, dan zullen onze pedagogisch medewerkers, de senior of de clustermanager hier graag antwoord op geven. Ook tips en adviezen horen wij graag.

Dit Pedagogisch werkplan zal regelmatig worden besproken binnen de teams en minimaal eens in de twee jaar worden bijgesteld.

Met vriendelijke groeten,

Team PG Dribbel

Foto's

Opvoeden is imiteren.

Opvoeden is soms troosten.

Opvoeden is het begeleiden van samen spelen, samen delen.

Handen wassen hoort er gewoon bij.

Puk praat tegen ons en hij begrijpt ons.

Spelen is rekening leren houden met elkaar.

Buiten kunnen de kinderen heerlijk spelen.

Dan is er tijd voor een liedje.